

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-195

15.3.2018

DNB Livsforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Tunge løft over flere dager — seneruptur — arbeidsulykke/skadelig arbeidsprosess? yfl. § 11 første ledd bokstav a og c.

Forsikrede fikk påvist supraspinatusseneruptur få måneder etter ha foretatt tunge løft over flere dager. Tvist om forsikrede hadde vært utsatt for en arbeidsulykke eller om skaden skyldtes påvirkning fra skadelige arbeidsprosesser, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a og c. Slik nemnda så det, var det tale om en skade som hadde oppstått etter flere dager med tunge løft. Det var derfor en belastningsskade, og ikke en arbeidsskade etter yfl. § 11 første ledd bokstav a. Nemnda kunne heller ikke se at hendelsen var omfattet av bestemmelsen i yfl. første ledd bokstav c og viste bl.a. til at det klart fremgår av forarbeidene at det ikke er meningen at belastningslidelser skal gi rett til erstatning etter bestemmelsen. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (tømrer, f. 1954) fikk smerter i høyre skulder etter tunge løft over flere dager. Plagene nevnes i fastlegejournalen 11.12.12:

Timmerman som igår fikk kraftigt ont vid höger scapula, lite bättre idag kan röra armen ua, men smärta då han låter armen hänga nedåt.

At kan ta av sig tröja själv, palpöm ngt över rhomboideerna pulm ausk helt rent, ingen dämpning.

Bed/åtg Muskel/tendinit-rek vila o NSAIDtabi nu (...)

Den 19.12.12 noterte legen at forsikrede hadde fått "(s)pontant ont i hö skuldra 10 dec. Nu bättre men klarar ej jobba med timring ...".

Skaden ble meldt til Nav 14.1.13. I skademeldingen angis "04.12.2012-kl.11.15" som skadedato, og hendelsen beskrives slik: "Betennelse i høyre skulder ved løfting (over tid) av vindusglass på 350 kg".

"Fulltykkelses supraspinatusseneruptur med atrofi av muskelen. Hydrops" ble påvist ved MR tatt 16.3.13.

Fastlegen anga første gangen at plagene oppstod under løft, i en henvisning til fysioterapi 24.5.13: "troligen ådragit sig supraspinatusruptur på arbete 4 dec, lyfte då tungt glas."

Nav innhentet tilleggsopplysninger fra arbeidsgiver. Det fremgår av uttalelse 24.6.13, at skaden skjedde 4.12.12 og at forsikrede "arbeidet med vinduer i ca 5 dager – 4-6 personer arbeidet med vinduer". Nav godkjente ikke hendelsen som yrkesskade, da det ikke forelå noen arbeidsulykke.

I et notat fra en telefonsamtale med forsikrede 29.4.14, heter det:

SL sier at han jobber som tømrer, over flere dager måtte de hjelpe til med å løfte og få på plass uvanlig tunge vindu til skyvedører. Man brukte rå muskelkraft sier SL. ...

Man spør SL om det i forbindelse med dette skjedde noe som kan forklare hans skade, han selv sier at det trolig er overbelastning over tid som er årsak. Ingen glapp noe eller annet som skjedde.

Selskapet avsto kravet fordi det ikke forelå en arbeidsulykke. Forsikrede klaget på avgjørelsen. Han klaget også til Nav klageinstans over avgjørelsen til Nav forvaltning. I klagen til Nav heter det:

... har i forbindelse med et løft, som mest sannsynlig inntraff 04.12.12, fått en avrevet sene (ruptur) i høyre skulder. Det er sannsynlig at senen ble avrevet ved 1 av de tunge løftene, og dette kvalifiserer således til en arbeidsulykke.

... var på et prosjekt som gikk over noen dager der de skulle laste opp vinduer opp i en blokk. Vinduene kom i pakninger der en pakke bestod av to vinduer. Hver av pakkene veide ca. 375 kg. Det var to menn som stod nede og festet stropper på vinduene før de ble heist opp i en kran. Da vinduene kom opp i rett etasje var det to menn som tok i mot vinduene, og de ble skjøvet inntil veggen. Arbeidet varte fra c. **1 time til maks 2-3 timer** pr. dag. ... arbeidet stort sett nede ved pallene, men han var også noen ganger oppe og tok i mot de tunge vinduene. Vinduene for dette prosjektet var unormalt tunge, og det var således ikke vanlig med så tunge løft for V.

Da ... arbeidet nede ved pallene forsøkte de å bruke hjelpemidler for å få vippt opp vinduene på en kloss/pinne på 48 x 98 mm før pakken ble festet til stropper. Det skjedde imidlertid at ... måtte løfte vinduene opp 5-7 cm sammen med sin kollega, og han løftet da svært tungt. **Ved siste arbeidsdag** fikk ... svært vondt i høyre skulder, og klarte ikke engang å holde en batteridrill. ... er i dag ikke lenger i arbeid som følge av skaden etter et av løftene av de tunge vinduene. Det er vanskelig for han å si hvilket løft det var. ...

Når det gjelder tidsbegrensningen var det kun tale om noen få timer til sammen slik at hele arbeidsprosessen sammenlagt mest sannsynlig ikke overstiger ett skift. Arbeidsulykken inntraff videre mest sannsynlig på den siste arbeidsdagen med løft av de usedvanlig tunge vinduene. ...

...

... I dette tilfelle var det tale om løft av 375 kg fordelt på to personer.

Arbeidsgivers HMS rådgiver skrev i e-post til selskapet 29.8.14:

Legger ved en tabell som viser antall vinduer og vekt. For de tyngste vinduene ble det valgt å sette inn ramme først og glasset etterpå. Dette for begrense tyngden på løftene. Det ble vurdert maskinelt utstyr og andre hjelpemidler, men på grunn av leilighetens inndeling, var det ikke mulig å benytte annet enn sugekopper for å løfte vinduene/glassene. (glassene måtte monteres fra innsiden)

Selve løfteoperasjonene foregikk sporadisk over 1 uke og løftene ble forsøkt delt mellom flere personer.

Det er vanlig med løft i denne bransjen, men for disse vinduene var det litt spesielle omgivelser som gjorde løftene spesielle og vanskelig å håndtere.

...

Den 19.9.14 stadfestet Nav klageinstans vedtaket til Nav forvaltning. Forsikrede anket til Trygderetten, som opphevet vedtaket, fordi det var "muligheter for at saken (kunne) bli bedre opplyst gjennom innhenting av ytterligere opplysninger, og at det (var) en saksbehandlingsfeil at dette ikke (var) forsøkt".

Arbeidsgivers HMS-rådgiver skrev i ny uttalelse 20.10.15:

Det ble tidlig avdekket at det ikke var mulig med kran til denne jobben. Dette p.g.a balkongene var for dype og at vinduene måtte monteres innvendig.

I tilfelle vinduer hvor vindusglass og ramme ikke lot seg skille, var vi inntill 8 personer ved løfting/montering av disse.

Når det gjelder ballkongsdører, ble disse etter gjennomgang/anbefaling fra leverandør, levert med ramme og glass hver for seg. Det var vekten og ikke tidsfaktoren som gjorde at vi delte ballkongsdørene.

Disse konkrete arbeidssituasjonene ble utført etter samarbeid og dialog med leverandøren og fagarbeidere, som besitter mest kompetanse og erfaring med denne type vinduer/balkongsdører.

Det kunne i teorien vært 2 alternative måter å løse dette på, i tillegg til løfting. Hverken jekketralle eller robot med sugekopper kunne brukes i dette tilfelle, grunnet rommenes beskaffenhet.

Nav godkjente skaden som yrkesskade 10.11.15, uten nærmere begrunnelse.

Forsikrede ba selskapet om en ny vurdering, og at det ble innhentet spesialisterklæring. Selskapet opprettholdt avslaget.

Nav har innhentet spesialisterklæring fra avdelingsoverlege, professor dr. med. S., spesialist i fysisk medisin og rehabilitering. I erklæringen av 4.11.16 heter det under overskriften "Vurdering":

... har rapportert yrkesskade 04.12.12, men er selv noe usikker på datoen for hendelsen. ... Man har tolket dette som en sannsynlig følgetilstand av hendelsen 04.12.12, selv om man ofte kan se slike funn hos kroppsarbeidere, selv uten en helt konkret sykehistorie på traume. I dette tilfellet synes det imidlertid som om det er mest sannsynlig årsakssammenheng mellom den beskrevne hendelsen og MR-funnet, og således årsakssammenheng mellom det vesentlige av hans helseplager fra høyre skulder og yrkesskaden 04.12.12.

...

... den medisinske invaliditetsgrad skønsmessig settes til 10 %.

Ménerstatningskravet ble avslått.

Selskapet vurderte saken på ny, men opprettholdt sitt avslag.

I klagen til Finansklagenemnda heter det at forsikrede "ikke i hele sin yrkeskarriere (har) løftet så tunge vinduer/glass", og videre:

Det er flere av ...s kollegaer som vil kunne forklare seg om dette spesielle oppdraget. Jeg har vært i kontakt med T., som kan fortelle at arbeidstakerne etter noen dager skrev et brev til arbeidsgiver om at de ikke kunne arbeide på et slikt prosjekt. Vinduene var for tunge, og de måtte tas imot manuelt og monteres innenfra. T. var på tidspunktet hovedverneombud. Han kan også fortelle at det var 3-4 andre som ble sykmeldte på prosjektet, men at det kun var V. som fikk en avrevet sene og varige plager.

Forsikrede har anført at skaden er forårsaket av en arbeidsulykke, og omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet. Det var få løft, de ble utført over kort tid, og det dreier seg om en usedvanlig arbeidsoppgave. Spesielle omgivelser gjorde løftene spesielle og vanskelige å håndtere, herunder at det var vanskelig å benytte hjelpemidler, jf. uttalelser fra forsikredes kollegaer og HMS rådgiveren. Hvert eneste løft var usedvanlig tungt, og kunne i seg selv karakteriseres som en arbeidsulykke ved en inntruffet skade, jf. TRR-1999-1799. Når det gjelder den manglende begrunnelsen i Navs vedtak 10.11.15, bemerkes at Nav undersøkte saken nærmere. Navs vedtak har betydning for vurderingen, jf. nemndspraksis og NOU: 1988:6 s. 73. Selskapsnotatet fra telefonsamtalen har ikke vært forelagt forsikrede, og uttalelsen om at skaden skyldes overbelastning over tid må modifiseres.

Subsidiært får sikkerhetsventilen i yfl. § 11 første ledd bokstav c anvendelse. Hendelsen ligger nær opp til det avdempede ulykkesbegrepet. Det var ikke mulig å utføre løfteoppdraget på en annen, mer maskinell måte, jf. Rt. 2008 s. 1646. Det er ikke avgjørende etter bokstav c hvorvidt hendelsen har inntruffet som følge av enkelte svært tunge løft over en kort periode, jf. også Rt. 2011 s. 368 avsnitt 29.

Selskapet har i det vesentlige anført at skaden ikke er forårsaket av en arbeidsulykke. Forsikrede har lang erfaring, og var klar over vinduenes vekt og løfteoperasjonens spesielle utfordringer. Løftene var nøye planlagt for å begrense tyngden, herunder at rammene og vindusglassene ble montert hver for seg. Arbeidsgiver har opplyst at løfteoperasjonen ble utført sporadisk over en uke og fordelt mellom flere personer.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om forsikrede har vært utsatt for en arbeidsulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a. Subsidiært om skaden skyldes påvirkning fra skadelige arbeidsprosesser, jf. paragrafens bokstav c.

Nemnda behandler først om det foreligger en yrkesskade omfattet av yfl. § 11 første ledd bokstav a. Det er sikker rett at begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som det tilsvarende begrepet i folketrygdloven § 13-3, som i annet ledd definerer dels et markert og dels at avdempet ulykkesbegrep. Forsikrede har anført av det avdempede ulykkesbegrepet får anvendelse. Det er i folketrygdloven definert som "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid". I Rt. 2005 s. 1757 avsnitt 51 har Høyesterett uttalt at det ikke gjelder noe tilleggskrav om ytre hending "i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning".

Det er forsikrede som har bevisbyrden, dvs. den som må sannsynliggjøre at det foreligger en arbeidsulykke.

Det må for det første foreligge en konkret tidsbegrenset (ytre) hending. Høyesterett har i Rt. 2013 s. 645 avsnitt 40 og 41 redegjort nærmere for tidsbegrensningen i arbeidsulykkebegrepet. Bestemmelsen må tolkes på bakgrunn av lovgivers klart uttrykte vilje å avgrense yrkesskadedekningen mot belastningsskade. Høyesterettsavgjørelsen tilsier at det ikke vil dreie seg om en arbeidsulykke om påvirkningen har vart utover én dag.

Det fremgår av fastlegejournalen 11.12.12 at forsikrede hadde fått vondt i armen "i går", dvs. 10.12.12, jf. også fastlegenotatet 19.12.12. I skademeldingen til Nav 14.1.13 er skadedatoen oppgitt til 4.12.12 og at skaden skyldes løfting av vindusglass "over tid". Arbeidsgiver uttalte 24.6.13 at skaden skjedde 4.12.12, og at forsikrede da hadde arbeidet med vinduer i ca. 5 dager.

I klagen til Nav klageinstans fremgår det at det "kun var tale om noen få timer til sammen slik at hele arbeidsprosessen sammenlagt mest sannsynlig ikke overstiger et skift". Men at skaden mest sannsynlig inntraff i forbindelse med et løft 4.12.12.

Nemnda peker også på at det av spesialisterklæringen fremgår at forsikrede er noe usikker på datoen for hendelsen. Arbeidsgivers HMS-ansvarlige har uttalt at "løfteoperasjonene foregikk sporadisk over 1 uke".

Slik nemnda ser det, er det her tale om en skade som er oppstått etter flere dager med tunge løft. Det er ikke mulig å peke på ett konkret løft som skal ha forårsaket skaden. Dette viser etter nemndas syn at det her er tale om en belastningsskade, og ikke en arbeidsskade etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede har subsidiært anført at hendelsen er omfattet av bestemmelsen i yfl. første ledd bokstav c. Nemnda er ikke enig i det, og viser til at det klart fremgår av merknadene til § 11 første ledd bokstav c, i Ot.prp. nr. 44 (1988-89) at det ikke er meningen at belastningsskader skal gi rett til erstatning etter bestemmelsen, jf. Rt. 2013 s. 645 avsnitt 55.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Kaja de Vibe Malling (nestleder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Gro Farestvedt

(selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).